

De Edele Confrérie der V Notabele Geslachten van Hoegaarden (1741/1908-1971/...)

Na het huwelijk van Servatius Sweerts met Catharina Peeters in 1700 in de *Paradijshoeve* ontstond een stamraad, de **Sweertsraad**, samengesteld uit vijf invloedrijke personen: de pastoor-deken Jan Vandenputte en zijn opvolger en neef Henricus Peeters, secretaris-griffier van de 'Vrijheid Hoegaarden' Antonius Sweerts, meier Lambert de Pas en Servatius Sweerts zelf.

Het voornoemde echtpaar koos, nadat de oudste zoon voor het priesterschap was bestemd om Henricus Peeters eens op te volgen, zorgvuldig de echtgenoten uit voor de kinderen. Zo kwamen 1 **Servatius Sweerts**, 2 **Hubertus Sweerts** en hun schoonbroers 3 **Carolus Van Nerum**, 4 **Henri Hoebanx** en 5 **Henri Struys** als de volgende generatie machthebbers aan het bewind. Politiek verdeelden ze de schepenzetels, toegekend voor het leven door de Luikse Prinsbisschop, onder mekaar. De dorpsraad werd zo gemanipuleerd dat nog eens een aantal bloed- en aanverwanten zetelden. Op religieus vlak was het ambt van pastoor van de parochie losgemaakt van het collegiale kapittel van (maar uitonderlijk residerende) 12 kanunniken dat zelf afhankelijk was van het Domkapittel van Keulen. En de economische rijkdom van het vruchtbare Haspengouw met zijn overvloed aan geschikte granen en waterbronnen werd door dezelfde families gemonopoliseerd in hun imposante vierkantshoeven annex brouwerijen. Het statuut van en de ligging als enclave van het prinsbisdom Luik binnen het hertogdom Brabant werkte de rijkdom van de **Vrijheid Hoegaarden** nog meer in de hand.

Pastoor-deken Henricus Peeters stichtte twee studiebeurzen voor zijn twee petekinderen. In zijn testament van 1739 beschikte hij dat de studiebeurzen zouden toegekend worden aan de

kindskinderen van zijn zus Catharina Peeters, de echtgenote van Servatius Sweerts tot en met de vijfde generatie. Daarna zouden de beurzen toegekend worden aan jongelingen uit Hoegaarden.

Na het overlijden van pastoor-deken Henricus Peeters in 1741 werden de studiebeurzen beheerd door de daarvoor op 9 december 1741 opgerichte **Edele Confrerie der V Notabele Geslachten van Hoegaarden (1741)**.

Naderhand richtte elk van de vijf begunstigde families nog een eigen familiegilde op tussen 1768 en 1780:

- 1 de *Zwarte Merel* (1768)
- 2 het *Zilveren Zwaard* (1772)
- 3 het *Groene Klaverblad* (1776)
- 4 de *Gulden Lelie* (1778)
- 5 de *Zilveren Struisvogel* (1780)

Wapen van de studiebeurs (1741), kopie van XVIII B (not. Sweerts); druiventros = wapen Peeters

Tussen 1768 en 1780 ontstonden de vijf familie-gilden uit de 5 stamraden en de vijf stamdekens werden tot gildedekens verheven; de oprichting van de 5 gilden gebeurde op een zeer eigenaardige wijze, waarvan, de reden nog niet kon achterhaald worden.

De confrérie wet schreef voor dat de eerste gilde die van de Zwarte Merel zou zijn, zodra zij zou komen 'tot staat'. De gilde werd inderdaad als eerste gesticht in 1768, maar wij gissen naar de betekenis van 'tot staat komen'. Wellicht een zaak van voldoende nakomelingen en ouderdom.

Vervolgens zou om de vier jaren, de tweede en de derde gilde worden opgericht, die van het Zilver Zwaard in 1772 en de Groene Klaver in 1776. De vierde en de vijfde gilde zou dan verder om de twee jaar worden opgericht, in 1778 de Gulden Lelie en in 1780 de Zilveren Struisvogel.

De betekenis van de tussenperiodes 4-4-2-2 jaren ontgaat ons, zoals ook de rangorde van de 5 gilden.

Na de gedwongen ondergrondse werking tijdens de tussenperiode van de Franse Overheersing (ca. 1795-1815) werden de Confrérie- en gilde activiteiten hernomen in de 19de eeuw. Dit gebeurde met zoveel succes dat de studiebeurzen, ondanks de verbeurdverklaringen door het vorige regime, in ere werden hersteld.

Maar de tijden waren veranderd: nieuwe waarden en ideeën zoals democratie met de daarmee gepaarde politieke tegenstelling tussen liberalen en katholieken en de scheiding van kerk en staat maakten hun opwachting; de biernijverheid kreeg concurrentie van de suikerindustrie; technische vooruitgang en innovaties werden letterlijk en figuurlijk een opening naar een ruimere wereld dan voorheen (o.a. de spoorwegen).

Eerst waren er de fusies van de Zwarte Merel en de Groene Klaver tot één Sweerts Alliantie en van de Hoebancx-Struys Alliantie, zodat er samen met de Gulden Lelie nog drie gilden overbleven. Daarna zorgden de politieke en economische verdeeldheid er voor dat in de loop van de tweede helft van de 19de eeuw de Confrérie en de gilden, behalve de Gulden Lelie, hun activiteiten stop zetten. In 1908 zal dan ook de familie Van Nerum haar gilde laten inslapen ... tot zij terug zal worden opgericht in 1961, gevolgd door de heroprichting van de Confrérie in 1971.

De studiebeurzen Henri Peeters worden steeds toegekend, naast de meer recente gestichte beurs Emile Peeters (1912) en de beurs Henri-Joseph Rega (Outgaarden) van 1754.

De V Geslachten van Hoegaarden zijn samengesteld uit V stammen, allen voortgesproten uit dezelfde voorouders SWEERTS-PEETERS

I Sweerts x Sweerts	A. Michiels x Sweerts B. Lowet x Sweerts C. Sweerts x Schepens xx Van Nerum
II. Sweerts x Van Osmael	A. Vandertaelen x Rondas xx Sweerts B. Sweerts x Nijs C. Dotremont x Sweerts D. Sweerts x Van Osmael E. Deboes x Sweerts
III. Van Nerum x Sweerts	A. Van Nerum x Bueckens B. Van Nerum x Van Autgaerden C. Van Nerum x Lowet
IV. Hoebancx x Sweerts	A. Lintermans x Hoebancx B. Hoebancx x Vandermolen C. Dock x Hoebancx
V. Struys x Sweerts	A. Vandermolen x Struys B. Hendrickx x Struys

De Hoofddekens van de Confrérie vanaf haar oprichting in 1741

- 1 Carolus Van Nerum (1741-1757)
- 2 Henricus Struys (Hoeg./Hauthem 1757-1782).
- 3 Hubertus Sweerts (1782-1790)
- 4 Joannes Van Nerum (1790-1805)
- 5 Jacobus Philippus Van Nerum (1805-1824).
- 6 Henri Van Nerum (1824-1844).
- 7 Jean Henri Lintermans (1844-1850)
- 8 Norbert Lintermans (1850-ca. 1870)

Rond 1870 werd confrérie ontbonden en het gildeleven afgeschaft; alleen de Gulden Lelie bleef tot 1908 bestaan en nam de stamvertakking Lintermans in haar rangen op, uit hoofde van haar moederlijke afstamming uit het 'Leliehuys'; in 1961 werd de Leliegilde terug opgericht en de Confrérie volgde dat voorbeeld in 1971.

- 9 Charles Van Nerum (1971-1979)
- 10 Robert Van Nerum (1979-1991)
- 11 Marcel Joseph (1991-1999)
- 12 Georges Sweerts (1999-2010)
- 13 Emile Van Nerum (2010-2012)
- 14 Victor Claes (2012-2018)
- 15 Willy Sweerts (2018-2021)
- 16 Jean Sweerts (2021-2023)

Hoofd eredekens van de Confrérie sinds haar oprichting

- 1 Graaf Philippe van Meldert, 1742-1759
- 2 Graaf Jean van Meldert, 1759-1767
- 3 Graaf Joseph van Meldert, 1767-1795
- 4 Notaris Cornelis a Speculo, 1805-1838
- 5 Jean Baptist Dumont, burgemeester en schepen van Hoegaarden, 1838-1848
- 6 Ridder Philippe Wouters d'Oplinter en Bouchout, 1848-1856
- 7 Graaf Anatole d'Aerschot-Schoonhove en Waanrode, 1856-1879
- 8 Leopold Lodewijckx, burgemeester van Hoegaarden, 1879-1897
- 9 Joseph Putzeys, directeur suikerfabriek Hoegaarden, 1897-1908
- 10 Ere ambassadeur Louis Borremans, 1972-1991
- 11 Ere ambassadeur Georges Puttevils, 1992-2003
- 12 Ere notaris Baron Charles Roberti de Winghe, 2003-2006
- 13 Ere ambassadeur Paul A.C. Taverniers, 2006-2018
- 14 Ere notaris Marc Honorez, 2018

Bijzittend Eredekens:

- 1 Baron Guillaume de Beeckman de Schore, hoofdman van de St.-Sebastiaansgilde van de Vrijheid Hoegaarden, 1742-?
- 2 Baron Ferdinand de Beeckman de Schore, hoofdman van de St.-Sebastiaansgilde van de Vrijheid Hoegaarden, ?-1795
- 3 Sieur Servais Coenegras, brouwer te Hoegaarden, 1805-1847
- 4 Louis Goossens, burgemeester van Tienen, 1848-1851
- 5 Notaris Louis Alexander Putzeys, burgemeester van Hoegaarden, 1856-1872

- 6 Apollinaire Van Goetsenhoven, herenboer van 't *Gaethof*, 1872-1896
- 7 Notaris Leonce Rosseeuw, 1890-1908
- 8 Dr. Jan Verbesselt, conservator Museum voor Kunst en Geschiedenis Brussel, 1961/1971-1991
- 9 Ere ambassadeur Georges Puttevils, 1991-1992
- 10 Notaris Charles Roberti de Winghe, 1992-2003
- 11 Ere consul Paul A.C. Taverniers, 2003-2006
- 12 Ere senator Stef Goris, 2006-2018
- 13 Ere notaris Marc Van Nerum, 2018-2023

De mombaarvaders van de Confrérie

1. 1741 Z.E.H. Henricus Sweerts (Hoeg. 1708-1785), pastoor-deken van Hoegaarden en mombaarvader van de Confrérie sedert haar oprichting in 1741; zoon van het echtpaar Servaes Sweerts en Catharina Peeters; hij legde de eerste steen voor de nieuwe kerk in 1754; hij werd geboren in de '*Paradijshoeve*' op hoek Houtmarkt/Walenstraat
2. 1785 Z.E.H. Joannes-Hubertus Sweerts (Hoeg. 1752-1805), zoon van Hubertus Sweerts en Barbara Van Osmael, pastoor-deken van Hoegaarden en neef van de vorige;
3. 1805 Z.E.H. Guilielmus Joseph Vandenput (Tienen 1769-Neerlinter 1852); de overlevering wil dat hij in 1810 ontslag nam als pastoor van Hoegaarden omwille van zijn botsing met burgemeester en dokter Henri Ven Nerum; de werkelijke toedracht van zijn ontslag is zijn herhaalde weigering om de feestdag van '*Keizer Napoleon*' plechtig te herdenken in de kerk en de '*Keizerlijke catechismus*' te propageren';
4. 1810 Z.E.H. Jacobus Sweerts (Hoeg. 1769-1841), zoon van brouwer Servaes Sweerts en Anna Catharina Nijs; hij was dus een volwaardige voortzetter van de Sweertsdynastie in de 19de eeuw; hij was ingetreden bij de kapucijnen en geprofest te Gent in 1791 of 1792; onder de Franse Tijd had hij verdoken geleefd en was sinds 1806 onderpastoor te Brussel
5. 1841 Z.E.H. Charles Van Nerum, pastoor te Gottechain;
6. 1883 Z.E.H. Aloysius Redig (Antwerpen 1842-Hoeg. 1897), pastoor van Hoegaarden
7. 1896 Z.E.H. Egide Van Gucht (Merchtem 1848-Hoeg. 1922), pastoor van Hoegaarden
8. 1961 Z.E.H. Jozef Vander Velpen (Hoegaarden 1905-Diest 1988), hij droeg de eerste mis op ter gelegenheid van de heroprichting van de 'Gulden Lelie' in 1961; hij werd in 1973 tot ereburger van Hoegaarden uitgeroepen
9. 1988 Z.E.H. Jan Vandervelpen (Waanrode 11.11.1925), pastoor-deken van Hoegaarden 1975-2002
10. 2016 Z.E.H. Filip Hacour.

Sinds 1960 geeft de familiegilde Van Nerum/ 1971 de Confrérie het trimestriële tijdschrift 'Familijschoon' uit, dat tot nu ca. 5.000 pagina's publiceerde